

blizu trideset slovenskih abiturijentov mariborsko učiteljske, bili so to mladeniči, ki zdaj delujejo po vsem Spodnještajerskem, povsod v čast in slavo našega stanu. Od tedaj naprej se je število slovenskih abiturijentov od leta do leta krčilo; pač pa se je razmeroma množilo število onih učiteljskih kandidatov, ki so zapustili učiteljski stan ter se posvetili drugemu stanu. Letos je mariborsko učiteljske poslalo v Slov. Štajer pet, **reči pet** učiteljev, izmed katerih bode gotovo 60—80% odšlo od učiteljstva.)*

Da bi ljubljansko in koprsko učiteljske dovolj kandidatov za vse slovenske šole producirali, to je gotovo nemogoče. Zato pa smemo zaključiti, da dosega slovensko učiteljstvo mesto plus v svojem razvoju vedno le minus, in da bo nekaj ta minus tako grozen, da bomo s strahom opazovali ostanke slovenskega učiteljstva. In tisti ostanki ne bodo več sposobni za boj proti klerikalstvu, ki bode doseglo vrhunec svoje popolnosti in svoje sile! Zato pa izjavljam, da bode učiteljstvo v boju z duhovništvom na vsak način propalo, ako se ne sanirajo obstoječe razmere, ako ne bomo skrbeli še o pravem času za popolnitev našega števila.**)

Na pot najmlajšim tovarišem in tovarišicam.

Zaprla so se vrata vseh nemških učiteljskih, kjer se vzgajajo slovenski učitelji in slovenske učiteljice — in z zrelostnimi izpričevali v rokah čakajo naši abiturijenti in naše abiturientinje na službe.

Obloženi z raznimi znanostmi in teorijami stoje pred resnim življenjem, kamor jih kmalu dovede neizkušeni korak. S teorijami pravimo zato, ker hranijo naša učiteljska preveč svoje gojence z raznimi teorijami, a jim nudijo premalo prilike, da bi si jih utrdili s praktičnimi poizkusi. Znani so nam n. pr. slučaj, da je z zavzetimi očmi ostrmel novinec učitelj-enorazredničar, ko je dospel na svoje mesto, prebiral razne spise, nakopičene v omari, ter prijel v roko tiskovine: „Vložni zapisnik“, „Razrednica“, „Tednik“, „Šolska matica“ . . . same španske vasi! — Stopiti je moral k bližnjemu starejšemu tovarišu, da ga je poučil, čemu so ti papirji in kako mu je z njimi ravnati.

Mnogoteremu abiturijentu in marsikateri abiturientinji bije v bojazni srce, ko se odpravlja na prvo službeno mesto; zlasti onim, ki so preživeli vso dobo svojega šolanja v domači hiši ob skrbnem in pazljivem očesu materinem. Človeku je seveda težko, če se loči z doma, če ga ne ogreva več tista neopisna milina materinega očesa. A vzrok tej tesnobi je tudi dejstvo, da so naša učiteljska preveč srednješolska in da premalo vzgajajo v

kandidatu ali kandidatinji, ki skoraj prestopi v javnost, s a m o z a v e s t, m o š t v o i n z r e l o s t. Disciplinarni red naših učiteljskih je popolnoma skladen z onim, ki velja za gimnazije in realke, dasi je značaj — o namenu ne govorimo! — teh učilišč ves drugi nego značaj pripravnic. Gimnazija in realka sta pripravljalnici za vseučilišče, a pripravnica pahne abiturijenta takoj v resno življenje, kjer mora hipoma začeti služiti si svoj kruh in izvrševati svoj težki in odgovorni posel.

Nam se zdi duh, ki vlada po naših učiteljskih, pretesen, premalenkosten. Ta duh ima pred očmi zgolj srednješolskega dijaka, a ne kandidata za učiteljski stan. Ponekod je ta duh tako tesnosrčen in naiven, da šteje kandidatom v greh, če bero naš list! Nam se niti ne sanja, da bi se hoteli bahati, a toliko pa vendar smemo reči, da se tisti, ki mu je resno do tega, da bi bil kdaj dober in zaveden učitelj, baš iz našega lista lahko navzame prave stanovske zavednosti, brez katere si ne moremo misliti učitelja. A če je kje kak takšen, ni vreden tega imena!

Kadar opravlja učiteljski kandidat svoje verske dolžnosti, kadar govori z Bogom, takrat naj prebira mašne bukvice, a kadar se pripravlja za svoj stan, takrat sme vendar tudi kaj drugega in boljšega vzeti v roke nego je Krištof Šmid ali celo „Slovenski učitelj“.

Duh, ki vlada po naših učiteljskih, mora vedeti, da nima pred seboj otrok, nego da ima opraviti z mladino, ki jo naj usposobi za resno življenje in delovanje. A če je kdo v resnici še otročji, njemu mora pripravnica zbuditi ponos in zrelost. Poudarjati mora važnost in veljavo stanu, za katerega se pripravlja. Da pa ne izgreši to poudarjanje svojega namena, *ne sme — in če razume svojo nalogo — tudi ne more zamolčati pripravnica, kako je dospelo učiteljstvo, katerega vredni in delavni člani naj postanejo njeni gojenci, do današnjega ugleda, do današnje moči. Kazati mora na našo žalostno preteklost, ko nas je duhovniška vsemoč pritiskala k tlom, da tako zbudi v mladih, ognjenih srcih ponos do stanu, ki je s pomočjo novega šolskega zakona in pa z lastno železno silo strlo verige prejšnjega hlapčevanja ter postavil šolo na svobodna tla!*

Zdi se nam, da se čutijo nekatera naša učiteljska visoko nad učiteljstvom, s katerim bi pravzaprav morala stati v vedni dotiki, kakor n. pr. v Zagrebu. Zatorej se tuintam že itak prestrogi disciplinarni red, ki samo prepoveduje, a ničesar ne dovoljuje, izvaja prenatanko, preburokratski, in ubogemu kandidatu prinese dostikrat cigareta iz slabega tobaka slab red v nramnosti. In sam Bog ne daj, da bi se kandidati ali kandidatinje združevali zunaj šole! Gorje, če bi si osnovali kak literarni klub, kako govorniško vadbico, kak pevski zbor, kakšno čitalnico, ali še kaj drugega takega strašnega! Železna roka precej razkropi to krdelo, in če ni drugače, poseže celo policija vmes!

Nismo se namenili, da bi v tem članku navajali vse to, kar se nam ne zdi prav urejeno po naših učiteljskih, in da bi povedali svoje misli o preuredbi preparandij, kar bomo storili morda kdaj pozneje, saj bi nam bilo morebiti to dovoljeno, ker je glavna skrb našega lista, da deluje za vsestranski napredek našega učiteljstva in šolstva.

Danes smo samo hoteli svojim najmlajšim tovarišem in tovarišicam ob trenutku, ko se uvrščajo v naše vrste, zaklicati odkritosrčne pozdrave. Krepko jim stiskamo roke v pozdrav in sprejem. Besede nam gredo naravnost od srca. Brez hlimbe in ostudnega zavijanja oči proti

*) Kaj je neki vzrok, da se tako strašno krči število slovenskih abiturijentov na mariborskem učiteljskem? Slišali smo že marsikaj, česar ne moremo prav verjeti; n. pr. o nekem „podredakterju“ „Gospodarja“, ki poučuje slovenščino. Značilno je tudi to, da so slovenski dijaki 2. letnika se protivili zahajati v slovensko učno uro in uprizorili „štrajk“.

Uredn.

**) To se pa toliko časa ne bo zgodilo, dokler se korenito ne izboljšajo naše gnotne razmere; to klerikalci tudi dobro vedo in prav zato se vedno upirajo povišanju učiteljskih plač; naši poslanci so pa še premalo napredni, ker ne izprevidijo velike nevarnosti, ki preti napredni in svobodni ideji in misli. Bojimo se, da pridejo do pravega spoznanja šele tedaj, ko bo že prepozno! Skrbimo torej pri prihodnjih volitvah, da pridejo v naše deželne in državno zbornice v istini napredni in svobodnomiselni poslanci.

Uredn.

nebu izjavljamo, da Vas sprejemamo med se v jasni zavesti, da smo pravi učitelji, ki previsoko cenimo svoj stan, nego da bi prepustili vlado črezenj onim, ki sodijo o nas tako, kakor je pred nedavnim časom pisal „Slovenec“: „Učiteljstvo je tudi med liberalnimi rekruti, in celo v prvih vrstah. Res je, pa tudi ne za vse. A brez strahu pa lahko vprašujemo: Odkod pa ste vi, gospodje liberalni učitelji? Ob času liberalnih vlad na Kranjskem, takrat ko je bil Pirker deželni šolski nadzornik, ko so bili tudi drugi šolski nadzorniki nemškutarji, si našel prav pri veliko učiteljih Simovo „Laibacher Schulzeitung“ in ob volitvah je cela vrsta kasneje narodnih, sedaj zopet liberalnih učiteljev hodila volit nemškutarje. Mladi so liberalčki med učitelji, za seboj nimajo zgodovine. Svoboda, ki jim jo daje sedaj zakon, da se smejo združevati in zbirati in da smejo pisati, oziroma prepisavati in tiskati svoje liste, jim je strašno všeč. Uporabljajo jo s šumom, da se zdi, kot bi se svet podiral. Pa se le igrajo s svobodo! Prav kot otroci! Nastop brez šuma in ropota je otroku zopern; tako tudi liberalnemu učitelju. A naj zapiše druga sapa, pa bodo tudi njihovi sajasti dimniki kmalu ometeni in ne bode več nevarnosti, da bi se vsled nesnažnosti zatrosil iz njih ogenj po celi Sloveniji!“

Te nesnažne besede smo zapisali tu samo zato, da vidite, poleg kakih ljudi je dandanes delovati slovenskemu učitelju in slovenski učiteljici. Da ne boste zašli med take naše obrekovalce, to je jasno in naravno. Saj boste našli med nami verne tovariše, ki vam bomo vedno in povsod stali z besedo in dejanjem ob strani. In tako bosta vaša mladost in naše izkustvo pripomogli avstrijskemu jugoslovanskemu učiteljstvu do lepših in blažjih časov.

Bodite torej še enkrat presrečno pozdravljeni v naši sredi!

Boj slovenskega učitelja za pripadajočo mu petletnino.

Učitelji na Kranjskem imamo že tako sramotno-majhne petletnine — po 80 K; a še za te se moramo časih hudo bojevati, da jih dobimo, kakor kaže sledeči slučaj:

Tovariš N. je postal definitivno 24. vinotoka 1880. l. Potemtakem bi mu bila pritikal 1. petletnina 1. listopada 1885. l. A vsled spletk okrajnega glavarja, ki dotičnega naprednega in narodnega učitelja ni mogel trpeti, je dobil prvo petletnino šele s 1. vel. srpanom 1890. Na podlagi te je potem, rešivši se spletk svojega nasprotnika, dobil 2. petletnino 1. vel. srpana 1895. Ko je izšel znani odlok upravnega sodišča od dne 3. grudna 1898., se je učitelj N. takoj oglasil s prošnjo pri c. kr. okrajnem šol. svetu v Y., kamor se je bil potem preselil, da se mu takoj nakaže 3. petletnina ter izplačajo zaostanki. A tu se začne njegova „trnjeva pot“... Popolnoma objektivni in nepristranski c. kr. okrajni šolski svet je g. N. opetovano v dveh sejah priznal zahtevano 3. petletnino. Toda c. kr. deželni šolski svet se je branil in branil ter na posled poslal dotičnemu c. kr. okr. š. svetu to razsodbo, katero podajemo v izvirniku:

Z. 1320.

K. k. Landesschulrath Laibach 2./7. 1900.

Der Landesschulrath findet die dortigen Sitzungsbeschlüsse vom 20. Dezember 1899, Z. 1096 und vom 14. Mai 1900, Z. 669, von denen der erstere bereits mit dem h. ä. Erlasse vom 13. Jänner 1899, Z. 3922 sistirt

und mit welchem dem N. die 3. Dienstalterszulage vom 1. November 1895 zuerkannt wurde, als rechtswidrig aufzuheben und zu entscheiden, dass N. für die Zeit vom 1. November 1895 bis zum 1. November 1900 nur zum Bezüge der mit dem Erlasse des Bezirksschulrathes X. vom 21. August 1895, Z. 667 sowie mit dem h. ä. Erlasse vom 28. August 1895, Z. 1958 ihm rechtskräftig zuerkannten, bzw. angewiesenen 2. Dienstalterszulage berechtigt ist, nachdem, abgesehen von der formellen Rechtsfrage die obgenannten Erlasse in Rechtskraft getreten sind, wodurch dem krainischen Normalschulfonde materielle Rechte erwachsen sind, die einseitig nicht mehr modifiziert werden können.

Gegen diese Entscheidung steht dem Interessenten der binnen der Frist von 14 Tagen von dem der Zustimmung folgenden Tage angerechnet hieramts einzubringende Recurs an das k. k. Ministerium für Cultus und Unterricht in Wien zu.

Der k. k. Landespräsident Hein m. p.

Seveda tovariš N. ni čakal določenih mu 14 dnij, marveč je takoj poslal naučnemu ministrstvu sledeči priziv:

Visoko c. kr. naučno ministrstvo!

Spoštljivo-vdani podpisane si dovoljuje pritožiti se s tem proti sklepu visokega c. kr. deželnega šolskega sveta v Ljubljani od dne 2. mal. srpana 1900, št. 1320 ter prosi, da bi se mu priznala 3. petletnina od 1. listopada 1895. Ponižno svojo prošnjo opira na sledeče razloge:

1. Glasom priloženega (dekreta) je bil 24. vinotoka 1880 imenovan definitivnim učiteljem.

2. Vsled tega bi moral dobiti 1. petletnino 1. listopada 1885. Dovolitev 1. in vsled te 2. petletnine pa se je zakasnila, kakor se naj posname iz priloge, za skoro 5 let.

3. Ta zakasnitev pa se ni vršila v smislu razsodbe visokega upravnega sodišča od dne 3. grudna 1898. l., ker ni bila izvedena disciplinarnim potom, in je tako oškodovanje, ki znaša 1000 K in še več, mogoče le kot disciplinarna kazen, česar pa v tem slučaju ni bilo.

4. Tretja petletnina od 1. listopada 1895 se je podpisancu priznala od c. kr. okr. šol. sveta v Y., kot edino kompetentne oblasti v tej reči, v dveh sejah (dd. 20. grudna 1899 in 14. vel. travna 1900). Teh sklepov predsednik te korporacije ni sistiral, najsi bi bil imel pravico do tega, če bi v teh sklepih opazil kako nepostavnost.

5. Sistiranje teh dveh sklepov po visokem c. kr. deželnem šol. svetu smatra podpisane postavno neutemeljeno; zakaj delovanje podpisanečeve je bilo zadovoljivo, česar ni tajil noben šolski nadzornik in noben okrajni šol. svet. Zatoraj bi bil moral visoki c. kr. deželni šolski svet dovoliti in izplačati zastani petletninski denar. To storiti bi bil dolžan posebno vsled razsodbe upravnega sodišča od dne 3. grudna 1898, ki naj bi mu bila navodilo, pa tudi vsled omenjenih sklepov c. kr. okrajnega šolskega sveta v Y.*

Bodemo videli, kaj poreče na to naučno ministrstvo. Učiteljstvu naklonjene poslance prosimo, da se pobrigajo za ta slučaj, ki je načelne važnosti ter naj na Dunaju storijo svoje korake. Pravo ime g. N. jim je na razpolago v uredništvu „Učit. Tovariša“.

Nadejati se je, da tovariš N. zmaga pri naučnem ministrstvu, toda, ako ne, potrka tudi pri — upravnem sodišču! Zahtevajmo vselej neustrašeno to, kar nam gre!

Lucillus.

nebu izjavljamo, da Vas sprejemamo med se v jasni zavesti, da smo pravi učitelji, ki previsoko cenimo svoj stan, nego da bi prepustili vlado črezenj onim, ki sodijo o nas tako, kakor je pred nedavnim časom pisal „Slovenec“: „Učiteljstvo je tudi med liberalnimi rekruti, in celo v prvih vrstah. Res je, pa tudi ne za vse. A brez strahu pa lahko vprašujemo: Odkod pa ste vi, gospodje liberalni učitelji? Ob času liberalnih vlad na Kranjskem, takrat ko je bil Pirker deželni šolski nadzornik, ko so bili tudi drugi šolski nadzorniki nemškutarji, si našel prav pri veliko učiteljih Simovo „Laibacher Schulzeitung“ in ob volitvah je cela vrsta kasneje narodnih, sedaj zopet liberalnih učiteljev hodila volit nemškutarje. Mladi so liberalčki med učitelji, za seboj nimajo zgodovine. Svoboda, ki jim jo daje sedaj zakon, da se smejo združevati in zbirati in da smejo pisati, oziroma prepisavati in tiskati svoje liste, jim je strašno všeč. Uporabljajo jo s šumom, da se zdi, kot bi se svet podiral. Pa se le igrajo s svobodo! Prav kot otroci! Nastop brez šuma in ropota je otroku zopern; tako tudi liberalnemu učitelju. A naj zapiše druga sapa, pa bodo tudi njihovi sajasti dimniki kmalu ometeni in ne bode več nevarnosti, da bi se vsled nesnažnosti zatrosil iz njih ogenj po celi Sloveniji!“

Te nesnažne besede smo zapisali tu samo zato, da vidite, poleg kakih ljudi je dandanes delovati slovenskemu učitelju in slovenski učiteljici. Da ne boste zašli med take naše obrekovalce, to je jasno in naravno. Saj boste našli med nami verne tovariše, ki vam bomo vedno in povsod stali z besedo in dejanjem ob strani. In tako bosta vaša mladost in naše izkustvo pripomogli avstrijskemu jugoslovanskemu učiteljstvu do lepših in blažjih časov.

Bodite torej še enkrat presrečno pozdravljeni v naši sredi!

Boj slovenskega učitelja za pripadajočo mu petletnino.

Učitelji na Kranjskem imamo že tako sramotno-majhne petletnine — po 80 K; a še za te se moramo časih hudo bojevati, da jih dobimo, kakor kaže sledeči slučaj:

Tovariš N. je postal definitivno 24. vinotoka 1880. l. Potemtakem bi mu bila pritikalna 1. petletnina 1. listopada 1885. l. A vsled spletk okrajnega glavarja, ki dotičnega naprednega in narodnega učitelja ni mogel trpeti, je dobil prvo petletnino šele s 1. vel. srpanom 1890. Na podlagi te je potem, rešivši se spletk svojega nasprotnika, dobil 2. petletnino 1. vel. srpana 1895. Ko je izšel znani odlok upravnega sodišča od dne 3. grudna 1898., se je učitelj N. takoj oglasil s prošnjo pri c. kr. okrajnem šol. svetu v Y., kamor se je bil potem preselil, da se mu takoj nakaže 3. petletnina ter izplačajo zaostanki. A tu se začne njegova „trnjeva pot“... Popolnoma objektivni in nepristranski c. kr. okrajni šolski svet je g. N. opetovano v dveh sejah priznal zahtevano 3. petletnino. Toda c. kr. deželni šolski svet se je branil in branil ter na posled poslal dotičnemu c. kr. okr. š. svetu to razsodbo, katero podajemo v izvirniku:

Z. 1320.

K. k. Landesschulrath Laibach 2./7. 1900.

Der Landesschulrath findet die dortigen Sitzungsbeschlüsse vom 20. Dezember 1899, Z. 1096 und vom 14. Mai 1900, Z. 669, von denen der erstere bereits mit dem h. ä. Erlasse vom 13. Jänner 1899, Z. 3922 sistirt

und mit welchem dem N. die 3. Dienstalterszulage vom 1. November 1895 zuerkannt wurde, als rechtswidrig aufzuheben und zu entscheiden, dass N. für die Zeit vom 1. November 1895 bis zum 1. November 1900 nur zum Bezüge der mit dem Erlasse des Bezirksschulrathes X. vom 21. August 1895, Z. 667 sowie mit dem h. ä. Erlasse vom 28. August 1895, Z. 1958 ihm rechtskräftig zuerkannten, bzw. angewiesenen 2. Dienstalterszulage berechtigt ist, nachdem, abgesehen von der formellen Rechtsfrage die obgenannten Erlasse in Rechtskraft getreten sind, wodurch dem krainischen Normalschulfonde materielle Rechte erwachsen sind, die einseitig nicht mehr modifiziert werden können.

Gegen diese Entscheidung steht dem Interessenten der binnen der Frist von 14 Tagen von dem der Zustimmung folgenden Tage angerechnet hieramts einzubringende Recurs an das k. k. Ministerium für Cultus und Unterricht in Wien zu.

Der k. k. Landespräsident Hein m. p.

Seveda tovariš N. ni čakal določenih mu 14 dnij, marveč je takoj poslal naučnemu ministrstvu sledeči priziv:

Visoko c. kr. naučno ministrstvo!

Spoštljivo-vdani podpisane si dovoljuje pritožiti se s tem proti sklepu visokega c. kr. deželnega šolskega sveta v Ljubljani od dne 2. mal. srpana 1900, št. 1320 ter prosi, da bi se mu priznala 3. petletnina od 1. listopada 1895. Ponižno svojo prošnjo opira na sledeče razloge:

1. Glasom priloženega (dekreta) je bil 24. vinotoka 1880 imenovan definitivnim učiteljem.

2. Vsled tega bi moral dobiti 1. petletnino 1. listopada 1885. Dovolitev 1. in vsled te 2. petletnine pa se je zakasnila, kakor se naj posname iz priloge, za skoro 5 let.

3. Ta zakasnitev pa se ni vršila v smislu razsodbe visokega upravnega sodišča od dne 3. grudna 1898. l., ker ni bila izvedena disciplinarnim potom, in je tako oškodovanje, ki znaša 1000 K in še več, mogoče le kot disciplinarna kazen, česar pa v tem slučaju ni bilo.

4. Tretja petletnina od 1. listopada 1895 se je podpisancu priznala od c. kr. okr. šol. sveta v Y., kot edino kompetentne oblasti v tej reči, v dveh sejah (dd. 20. grudna 1899 in 14. vel. travna 1900). Teh sklepov predsednik te korporacije ni sistiral, najsi bi bil imel pravico do tega, če bi v teh sklepih opazil kako nepostavnost.

5. Sistiranje teh dveh sklepov po visokem c. kr. deželnem šol. svetu smatra podpisane postavno neutemeljeno; zakaj delovanje podpisancevo je bilo zadovoljivo, česar ni tajil noben šolski nadzornik in noben okrajni šol. svet. Zatoraj bi bil moral visoki c. kr. deželni šolski svet dovoliti in izplačati zastani petletninski denar. To storiti bi bil dolžan posebno vsled razsodbe upravnega sodišča od dne 3. grudna 1898, ki naj bi mu bila navodilo, pa tudi vsled omenjenih sklepov c. kr. okrajnega šolskega sveta v Y.*

Bodemo videli, kaj poreče na to naučno ministrstvo. Učiteljstvu naklonjene poslance prosimo, da se pobrigajo za ta slučaj, ki je načelne važnosti ter naj na Dunaju storijo svoje korake. Pravo ime g. N. jim je na razpolago v uredništvu „Učit. Tovariša“.

Nadejati se je, da tovariš N. zmaga pri naučnem ministrstvu, toda, ako ne, potrka tudi pri — upravnem sodišču! Zahtevajmo vselej neustrašeno to, kar nam gre!

Lucillus.

Zmes.

XVI.

G. urednik! „Zmešani Rešetar“ je v prijetnem položaju, da Vam zopet lahko prezentira šopek duhtečih cvetk iz klerikalnega časopisja.

„Slovenec“ je prinesel pamflet na slovensko inteligenco, kjer piše o učiteljstvu sledeče: „Učiteljstvo je tudi med liberalnimi rekruti; in celo v prvih vrstah. Res je, pa tudi ne vse. A brez strahu lahko vprašujemo: Odkod pa ste vi, gospodje liberalni učitelji? Ob času liberalnih vlad na Kranjskem, takrat ko je bil Pirker deželni šolski nadzornik, ko so bili tudi drugi nadzorniki nemškutarji, si našel prav pri veliko učiteljih Simovo „Laibacher Schulzeitung“ in ob volitvah je cela vrsta kasneje narodnih, sedaj zopet liberalnih učiteljev hodila volit nemškutarje. Mladi so liberalčki med učitelji; za seboj nimajo zgodovine (ali Koblarjeve??). Svoboda, ki jim jo daje sedaj zakon, da se smejo združevati in zbirati in da smejo pisati, oziroma prepisovati (kakor Koblar Mitteisove potreše in Govekarjeve pripovedke!) in tiskati svoje liste, jim je strašno všeč (pa klerikalcem ne!). Uporabljajo jo s šumom, da se zdi, kot bi se svet podiral. Pa se le igrajo s svobodo! Prav kot otroci! Nastop brez šuma in ropota je otroku zopern (kakor se vidi, klerikalcem tudi!); tako tudi liberalnemu učitelju. A naj zapiše druga sapa, pa bodo tudi njihovi sajasti dimniki kmalu ometeni in ne bode več nevarnosti, da bi se vsled nesnažnosti zatrosil iz njih ogenj po celi Sloveniji.“ — Izborna je odgovoril „Slov. Narod“, ki pravi med drugim: „Kar je „Slovenec“ stekel pop v tem svojem članku napisal, to so same prostaške insulte in drugega nič. Izlil je na slovensko inteligenco nekaj duhovniške gnojnice in jo ozmerjal, kakor je navada pijanih kaplanov, toda dokazov ni nobenih. Čemu tudi? Klerikalec mora itak vse verjeti, kar mu nakvasi kak maziljenec!“ Prav ima! „Slovenec“ smeši naš narodni čut, dočim ga imajo klerikalci samo takrat, kadar ga za svoje namene in za svojo malho potrebujejo. Poglejmo njih narodni čut! Zakaj so odpravili slovenske molitve pred sv. obhajilom? Zakaj izdaja mariborski, celovški ordinarijat nemški list, drugi zopet laški ali latinski? Zakaj ni nobenega slovenskega? Ali je slovenščina samo za slovensko inteligenco in kmeta? Zakaj dobivajo kaplani in župniki ob nastavljanju in premeščenju le nemške dekrete? Zakaj tako radi starejši „gospodi“ a la Klofutar govore nemški? Ali v svojem kratkem spominu ne pomnite več, kako je „Slovenec“ za vladanja Missija pobijal narodnost? Z vso vašo narodnostjo pojte rakom zvižgat! To je le humbug!

V „Slovenskem Listu“ bi rad Koblar na vsak način napravil iz duhovnov „prijatelje šole“. Kdo se ne smeje? Opetovano prežvekava, koliko so dali duhovni za ustanove, in koliko imajo še pri Jeranovi mizi deficita. Na str. 173 piše: „Iz duhovskega denarja se živi mnogo naših vseučilišnikov (Knafelj!), učiteljskih pripravnikov in srednješolcev. Kje so pa drugi stanovi?“ (Bogme, nisem še nikdar sanjal, da so duhovni tako radodarni; prešmenčani liberalci so pa trdili, da farovška malha ni nikdar polna!). „Kaj so delali tačas drugi, ko so duhovni iz svojega žepa plačevali učitelje na farnih šolah, katere so ustanovili za izobrazbo naroda“. Bes te lopi! Duhovniki so iz svojega plačevali učitelje! Kdo jim je pa napolnil tisti žep? Kdo jim je ukazal, da so

morali šole ustanavljati? Starejši učitelji še dobro vedo, kako mastne so bile plače v konkordatski nemškutarski šoli! In te ponemčevalke so bile baje v izobrazbo naroda! Kdor tega ne verjame, je antikrist! Dalje: „Odkod dobivajo še danes revni dijaki, ki prosijo hrane, največ podpore! Znabiti je „Rešetarju“ znano ime Jeran. Zato tolika hvaležnost! Mogoče pa je, da se marsikateri duhovnik kesa, da je storil za šolo le preveč“. Raca na vodi! Ta tobak pa je vendar prehud! Slovensko učiteljstvo pozivljam, naj naznani uredništvu duhovna, ki je za šolo preveč storil, zapišemo ga z zlatimi črkami v kroniko slovenskih šol. Ako jih je več, postavimo jim skupen krasen spomenik. Morda je bode kdo posnemal. — Dalje: „Mesto poštenih kmetijskih hlapcev (zakaj ne klerikalnih?) imamo vsled njihove dobrote (Bog jim lonaj!) sedaj nekoliko liberalnih „Rešetarjev“, ki menijo, da so zato plačani od ljudstva, da prodajajo katoliški mladini svojih možganov zmes“. Kaj bi le bil Zmrzlikarjev Tone, ko bi ne bil nikdar obiskal ljudske šole in potem gimnazij? Najbrž tudi hlapec, ki bi gnoj kidal, zdaj mora siromak v Rudolfinumu lenobo pasti in v svoji „Smetišnici“ pometati smeti. — Gnjusi se človeku, videčemu, kako hvalo si pojejo duhovni. Pregovor že pravi: Lastna hvala smrdi. Zares, koliko velikanskih dobrot dobivajo dijaki od njih. Tega pa ne vedo, koliko dijakov podpira slov. inteligenca, koliko n. pr. samo dr. Tavčar in župan Hribar, katera pa tega ne obešata na veliki zvon, ravnaajo se po krščanskem geslu: Kar dá levica, naj ne ve desnica.

O „Rešetarju“ in „Učit. Tov.“ pa piše „Slov. List“ sledeče: „Kdor še ne čuti razlike mej omikanimi krščanskimi učitelji (sakrali) in mej zmešanimi puhloglavci (fino!), ki trobijo v liberalni rog, naj vzame v roke fino pisani, znanstveni krščanski list „Slovenskega učitelja“ (ta pa žel) in potem liberalno propalico „Učiteljskega Tovariša“, v katerem ima prvo besedo oni „zmešani Rešetar“, ki pobira po raznih listih napade na vero (kaj pa, isto ima Koblar v zakupu) in duhovne in jih prežvekava v listu po trikrat, ker jih enkrat nima dovolj...“ Take budalosti, Koblar bi je imenoval „lumparije“, ne zaslužijo odgovora.

Poslanec Žitnik je na shodu v Zagorju 8. m. m. rekel tudi to, „da je velik prijatelj šole in gledališča, a hud nasprotnik konsumov“. Glejte, glejte!

Dne 28. rožnika t. l. je bila v Gorici imenitna poroka. Klerikalni „Primorski list“ se je oženil s klerikalno „Gorico“, katero tudi nazivajo „Norico“. Pripoveduje se, da tudi nekaj učiteljev sodeluje pri teh listih. Mogoče je, a zelo žalostno znamenje.

Tirolsko je znana pobožna dežela, ki plačuje svoje učitelje, kakor dninarje. Tam živi po cerkvenih podatkih 2273 duhovnikov, 1947 menihov in 4032 nun. Slabo se jim gotovo ne godi. Češka, ki po številu prebivalcev Tirolsko 6 krat, po plačanju davkov pa nad 12 krat prekosi, ima 2000 manj duhovnih oseb. Na Tirolskem pride na 150 prebivalcev 1 menih ali nuna, na Češkem pa na 2500. Te številke tudi nekaj govore.

Rešetar.

Dopisi.

Kranjsko.

Iz Idrije. (Pokojnemu tovarišu Ivanu Kogejju v spomin.) Pred dvema mesecema in to 12. vel. travna t. l. je zatisnil tukaj nenadoma za vedno

Zmes.

XVI.

G. urednik! „Zmešani Rešetar“ je v prijetnem položaju, da Vam zopet lahko prezentira šopek duhtečih cvetk iz klerikalnega časopisja.

„Slovenec“ je prinesel pamflet na slovensko inteligenco, kjer piše o učiteljstvu sledeče: „Učiteljstvo je tudi med liberalnimi rekruti; in celo v prvih vrstah. Res je, pa tudi ne vse. A brez strahu lahko vprašujemo: Odkod pa ste vi, gospodje liberalni učitelji? Ob času liberalnih vlad na Kranjskem, takrat ko je bil Pirker deželni šolski nadzornik, ko so bili tudi drugi nadzorniki nemškutarji, si našel prav pri veliko učiteljih Simovo „Laibacher Schulzeitung“ in ob volitvah je cela vrsta kasneje narodnih, sedaj zopet liberalnih učiteljev hodila volit nemškutarje. Mladi so liberalčki med učitelji; za seboj nimajo zgodovine (ali Koblarjeve??). Svoboda, ki jim jo daje sedaj zakon, da se smejo združevati in zbirati in da smejo pisati, oziroma prepisovati (kakor Koblar Mitteisove potrebe in Govekarjeve pripovedke!) in tiskati svoje liste, jim je strašno všeč (pa klerikalcem ne!). Uporabljajo jo s šumom, da se zdi, kot bi se svet podiral. Pa se le igrajo s svobodo! Prav kot otroci! Nastop brez šuma in ropota je otroku zopern (kakor se vidi, klerikalcem tudi!); tako tudi liberalnemu učitelju. A naj zapiše druga sapa, pa bodo tudi njihovi sajasti dimniki kmalu ometeni in ne bode več nevarnosti, da bi se vsled nesnažnosti zatrosil iz njih ogenj po celi Sloveniji.“ — Izborna je odgovoril „Slov. Narod“, ki pravi med drugim: „Kar je „Slovenec“ stekel pop v tem svojem članku napisal, to so same prostaške insulte in drugega nič. Izlil je na slovensko inteligenco nekaj duhovniške gnojnice in jo ozmerjal, kakor je navada pijanih kaplanov, toda dokazov ni nobenih. Čemu tudi? Klerikalec mora itak vse verjeti, kar mu nakvasi kak maziljenec!“ Prav ima! „Slovenec“ smeši naš narodni čut, dočim ga imajo klerikalci samo takrat, kadar ga za svoje namene in za svojo malho potrebujejo. Poglejmo njih narodni čut! Zakaj so odpravili slovenske molitve pred sv. obhajilom? Zakaj izdaja mariborski, celovški ordinarijat nemški list, drugi zopet laški ali latinski? Zakaj ni nobenega slovenskega? Ali je slovenščina samo za slovensko inteligenco in kmeta? Zakaj dobivajo kaplani in župniki ob nastavljanju in premeščenju le nemške dekrete? Zakaj tako radi starejši „gospodi“ a la Klofutar govore nemški? Ali v svojem kratkem spominu ne pomnite več, kako je „Slovenec“ za vladanja Missija pobijal narodnost? Z vso vašo narodnostjo pojte rakom zvižgat! To je le humbug!

V „Slovenskem Listu“ bi rad Koblar na vsak način napravil iz duhovnov „prijatelje šole“. Kdo se ne smeje? Opetovano prežvekava, koliko so dali duhovni za ustanove, in koliko imajo še pri Jeranovi mizi deficita. Na str. 173 piše: „Iz duhovskega denarja se živi mnogo naših vseučilišnikov (Knafelj!), učiteljskih pripravnikov in srednješolcev. Kje so pa drugi stanovi?“ (Bogme, nisem še nikdar sanjal, da so duhovni tako radodarni; prešmenčani liberalci so pa trdili, da farovška malha ni nikdar polna!). „Kaj so delali tačas drugi, ko so duhovni iz svojega žepa plačevali učitelje na farnih šolah, katere so ustanovili za izobrazbo naroda“. Bes te lopi! Duhovniki so iz svojega plačevali učitelje! Kdo jim je pa napolnil tisti žep? Kdo jim je ukazal, da so

morali šole ustanavljati? Starejši učitelji še dobro vedo, kako mastne so bile plače v konkordatski nemškutarski šoli! In te ponemčevalke so bile baje v izobrazbo naroda! Kdor tega ne verjame, je antikrist! Dalje: „Odkod dobivajo še danes revni dijaki, ki prosijo hrane, največ podpore! Znabiti je „Rešetarju“ znano ime Jeran. Zato tolika hvaležnost! Mogoče pa je, da se marsikateri duhovnik kesa, da je storil za šolo le preveč“. Raca na vodi! Ta tobak pa je vendar prehud! Slovensko učiteljstvo pozivljam, naj naznani uredništvu duhovna, ki je za šolo preveč storil, zapišemo ga z zlatimi črkami v kroniko slovenskih šol. Ako jih je več, postavimo jim skupen krasen spomenik. Morda je bode kdo posnemal. — Dalje: „Mesto poštenih kmetijskih hlapcev (zakaj ne klerikalnih?) imamo vsled njihove dobrote (Bog jim lonaj!) sedaj nekoliko liberalnih „Rešetarjev“, ki menijo, da so zato plačani od ljudstva, da prodajajo katoliški mladini svojih možganov zmes“. Kaj bi le bil Zmrzlikarjev Tone, ko bi ne bil nikdar obiskal ljudske šole in potem gimnazij? Najbrž tudi hlapec, ki bi gnoj kidal, zdaj mora siromak v Rudolfinumu lenobo pasti in v svoji „Smetišnici“ pometati smeti. — Gnjusi se človeku, videčemu, kako hvalo si pojejo duhovni. Pregovor že pravi: Lastna hvala smrdi. Zares, koliko velikanskih dobrot dobivajo dijaki od njih. Tega pa ne vedo, koliko dijakov podpira slov. inteligenca, koliko n. pr. samo dr. Tavčar in župan Hribar, katera pa tega ne obešata na veliki zvon, ravnaajo se po krščanskem geslu: Kar dá levica, naj ne ve desnica.

O „Rešetarju“ in „Učit. Tov.“ pa piše „Slov. List“ sledeče: „Kdor še ne čuti razlike mej omikanimi krščanskimi učitelji (sakral!) in mej zmešanimi puhloglavci (fino!), ki trobijo v liberalni rog, naj vzame v roke fino pisani, znanstveni krščanski list „Slovenskega učitelja“ (ta pa žel!) in potem liberalno propalico „Učiteljskega Tovariša“, v katerem ima prvo besedo oni „zmešani Rešetar“, ki pobira po raznih listih napade na vero (kaj pa, isto ima Koblar v zakupu) in duhovne in jih prežvekava v listu po trikrat, ker jih enkrat nima dovolj...“ Take budalosti, Koblar bi je imenoval „lumparije“, ne zaslužijo odgovora.

Poslanec Žitnik je na shodu v Zagorju 8. m. m. rekel tudi to, „da je velik prijatelj šole in gledališča, a hud nasprotnik konsumov“. Glejte, glejte!

Dne 28. rožnika t. l. je bila v Gorici imenitna poroka. Klerikalni „Primorski list“ se je oženil s klerikalno „Gorico“, katero tudi nazivajo „Norico“. Pripoveduje se, da tudi nekaj učiteljev sodeluje pri teh listih. Mogoče je, a zelo žalostno znamenje.

Tirolsko je znana pobožna dežela, ki plačuje svoje učitelje, kakor dninarje. Tam živi po cerkvenih podatkih 2273 duhovnikov, 1947 menihov in 4032 nun. Slabo se jim gotovo ne godi. Češka, ki po številu prebivalcev Tirolsko 6 krat, po plačanju davkov pa nad 12 krat prekosi, ima 2000 manj duhovnih oseb. Na Tirolskem pride na 150 prebivalcev 1 menih ali nuna, na Češkem pa na 2500. Te številke tudi nekaj govore.

Rešetar.

Dopisi.

Kranjsko.

Iz Idrije. (Pokojnemu tovarišu Ivanu Kogejju v spomin.) Pred dvema mesecema in to 12. vel. travna t. l. je zatisnil tukaj nenadoma za vedno

oči eden izmed veteranov slovenskega učiteljstva, upokojeni brezoviški nadučitelj g. Ivan Kogej. Bodi blagemu pokojniku, ki je nad 40 let deloval na šolskem polju, s temi vrsticami postavljen skromen spomenik.

Pokojnik se je porodil dne 5. vel. travna 1837. leta v Idriji. V istem času je bila v njegovem rojstnem mestu učiteljska pripravnica, v katero je pokojnik vstopil, ter jo leta 1858. tudi dokončal. Naslednjega leta je nastopil svojo prvo službo v Št. Petru na Krasu ter ostal ondi eno leto. Nato je nastopil svoje službovanje leta 1860. kot učitelj v Krašnji ter ostal tu do leta 1866. V tem letu se je preselil na Brezovico pri Ljubljani, kjer je po 33letnem napornem službovanju na enem in istem mestu deloma kot učitelj, deloma kot nadučitelj, meseca vinotoka preteklega leta vstopil v zasluženi pokoj, ter se s svojo družino preselil v svoje mu tako drago rojstno mesto Idrijo. Ves čas svojega službovanja je vestno opravljal svojo službo, kar priča mnogo mu izročeni priznalnih pisem. Izšel je sicer iz „stare šole“ a si je v teku časa s svojo pridnostjo in zanimanjem za stan pridobil toliko praktičnega znanja kot malokdo. Izredno ga je ljubila mladina. Ko je početkom tega šolskega leta pomagal na naši šoli poučevati, slišal se je večkrat glas od ljudi, kako so ga bili otroci veseli ter kako da radi govore o „ta starem gospodu učeniku“. Poleg ljubeče ga mladine pridobil si je pa tudi splošno spoštovanje odraslih. Ob času svojega službovanja na Brezovici je bil dolgo vrsto let občinski odbornik ter nekaj časa tudi občinski svetovalec. V znak njegovih zaslug za občino ga je imenoval leta 1897. brezoviški občinski odbor svojim častnim občanom.

Le malo časa mu je bilo odločeno uživati trdo do-sluzhen pokoj. Popolnoma zdravega je zadela kap in še istega večera omenjenega dne je izdihnil svojo blago dušo. Mimogrede bodi omenjeno, da je imel 16. velikega travna obhajati svoj god. Kako se je veselil tega dne, ko bode prvokrat, kar uživa pokoj, zamogel istega obhajati v krogu svojcev in prijateljev iz mladostnih dni. A smrtna kosa mu ni pustila prestopiti praga tega dne, pokosila ga je prej in to tako naglo s svojo kruto silo.

Kako priljubljen je bil pokojnik, ne le med učiteljstvom, kateremu je bil vsikdar krepka opora, ampak tudi med drugimi sloji rodnega mu mesta, priča njegov veličasten spreved. Na čelu šolska mladina, domače in tuje učiteljstvo, mnogo uradnikov in duhovnikov ter neprešteta množica ljudstva spremljala je moža na njegovem zadnjem potu k večnemu počitku.

Počivaj v miru, tovariš, v zemlji svojega rodnega mesta!

A. Š.

Glas iz učiteljskih krogov z dežele o „duhovnih vajah“. Dobili smo zopet vabilo k duhovnim vajam za dneve 21., 22. in 23. vel. srpana v ljubljansko semenišče. Na vabilu je podpisan premilostljivi g. knezoškof Anton Bonaventura. Duhovne vaje bi bile za učitelje nekaj dobrega in koristnega in marsikateri učitelj bi se radostno odzval vabilu, ako bi bile pri nas druge razmere. Že 30 let opazujemo, da se je naš učiteljev klerikalna stranka le takrat spominjala, kadar je bilo po njih misli potreba, nam dati kak močen sunek pod rebra, ali kakšno debelo poleno pod nogo. Prezirala nas je povsod in ob vsaki priliki. Ne samo prezirala nas je, ampak še hujše je delala z nami, ko je po svojih glasilih v „Slovenca“, „Domo-ljubu“ itd. nas javno napadala in nam čast in spoštovanje

jemala. Brezverce nas še sedaj imenuje vse tiste, kateri ne trobimo v njih politični rog. Oni dobro vedo, kaj pišejo in delajo. Priprosto ljudstvo, si mislijo, nam je verno vdano in nam veruje vse. Pri njem moramo začeti in s koreniko izruvat spoštovanje in ugled učiteljstva. Ko se nam to posreči, ležala bode „uboga učiteljska para“ zmečkana, poteptana na tleh in zmaga je zagotovljena na naši strani. Solidarno je postopalo vse klerikalno učiteljstvo v tem smislu. Še celo naš presvitli gospod knezoškof nam ni prizanesel. Večkrat je imenoval brezversko šolo in brezversko učiteljstvo v svojih pastirskih listih, kateri so se brali raz leco po naših cerkvah. Zaman je bilo vse zatrjevanje in dokazovanje, da nismo brezverci, ampak da skrbno pazimo, kakor na zenico svojega očesa na nam v vzgojo dano šolsko mladino, da sami živimo in odgojujemo na verski podlagi. Ako bi mi brezversko odgojevali in učili, bi naši duhovniki in starši že davno zasledili in preprečili takošno odgojo in učenje; do sedaj mi ni niti en slučaj znan, da bi bil na Slovenskem kak učitelj kaznovan radi brezverske odgoje.

Da, to hujskanje in hinavsko obrekovanje je bilo vzrok, da smo učitelji poprej v politiki nevtralnimi, zavrgli klerikalno glasilo „Slovenec“ in njemu sorodno glaseče liste. Dobivali smo jih na deželi večinoma z druge roke od g. župnikov brezplačno. Hvala jim za to! Bolj premožni so pa bili sami na nje naročeni. Kdo bode poljubljal palico, s katero je bil po nedolžnem tepen? Zapustili smo stranko in časopise. Vsak učitelj je primoran napredovati ne samo v šolskih vedah, ampak tudi v politiki. Ni ga skoraj dneva, da bi ne prašal kak priprosti kmet: „No g. učitelj, kaj je novega po svetu?“ Odgovoriti je treba, in odgovora dati ne moreš, ako nisi poprej čital kakega političnega lista. Naročili smo se na list, kateri je bil edini naš zagovornik, in ta je naš dični „Slovenski Narod“. Ta list je bil že davno od klerikalcev zelo črten, ker je vsakemu povedal v brk, kar mu gre. „Slovenec“ je bil tih kot grob, kadar je nakuhal kakšen duhovnik kako debelo, „Sl. Narod“ je pa vse obvestil, zato pa je sledilo sovraštvo, in, o groza! v novejši dobi celo prokletstvo. Prepovedan je list, katerega se je oklenilo z vso ljubeznijo učiteljstvo. Kdor ga čita, ne dobi odveze, kdor ne dobi odveze, je velik grešnik in vse kar hočeš, celo brezverec. Sedaj ga imaš kleka! Pridite k duhovnim vajam, odpovejte se Slov. Narodu, odpovejte se svojemu prepričanju, obožujte našo stranko, ne delajte jej ovir, da bode ložje premagala brezverske in prekleto liberalce, drugače vas bomo pestili, dokler vam ne staremo vseh kosti! Pomagajte nam delati konsumna društva, gospodarske zadrage, hodite z roko v roko z našo mnogozasluženo duhovščino, čeprav vas tepe, suva, obrekuje in zaničuje, to vse nič ne de, zato boste imeli jako veliko zaslugo pri Bogu, ako vse to voljno pretrpite. Ako kateri duhovnikov naredi kako pregreho v javno pohujšanje, ne pišite to v javne liste, ker kdor vzdigne roko zoper božje maziljence, bodi preklet na večne čase. Ako pa vi naredite kaj napačnega, to se mora objaviti, da se bode te poboljšali, ker drugače nam popačite vse otroke in na ta način pride vera v nevarnost. Z eno besedo, bodite naše slepo orodje in videli boste, da boste srečni na tem in na onem svetu. Na tem svetu bomo gledali za vaš občni blagor v takej meri, da boste stradali vi in vaši otroci pri mastnih plačah, na onem svetu pa vam bo poplašal ljubi Bog, ker ste nam slepo služili, da bomo zmagali na vsej črti, dokler ne bomo neomejeni gospodarji.

Zakaj pa nas niso poprej vabili k duhovnim vajam? Zato ne, ker se za nas nihče brigal ni, ker so nas smatrali za neškodljive in ker jim nismo delali nobenih ovir. V novejši dobi so šele izprevideli, da je učiteljstvo močna trdnjava, katero so po neprevidnosti sunili od sebe. Sedaj bi jo zopet na lep način radi zvalili k sebi, pa je prepozno! Učiteljstvo pozna svoje prijatelje in jih zna tudi ceniti. Ono je dobilo svoje prepričanje, kateremu bode ostalo zvesto. Človek ne more živeti samo od božje besede, ampak more imeti kruha, dokler živi. Božje besede in druge dušne hrane imamo doma v obilnosti, kruha pa zelo malo. Živeti hočemo po svojem verskem in političnem prepričanju, čeprav nas zaničujejo. Zlorabiti pa se ne pustimo v politične namene od nikogar.

Društveni vestnik.

Kranjsko.

Iz zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev. Delegate za XII. glavno skupščino Zaveze v Mariboru so prijavila dalje ta-le društva.

XXII. Litijsko učiteljsko društvo: 59. g. Janko Škrbinec, nadučitelj — Višnja gora. 60. Jos. Zajec, nadučitelj — Veliki Gaber.

XXIII. Gornjegrajsko učiteljsko društvo: 61. g. Franc Praprotnik, nadučitelj — Mozirje. 62. g. Jos. Terčak, nadučitelj — Sv. Frančišek.

XXIV. Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo: 63. g. Tomaž Kurbus, nadučitelj — Slivnica. 64. g. Šim. Sekirnik, šol. vodja — Rogatec. 65. g. Hinko Šumer, učitelj — Šmarje.

Do 25. malega srpana še niso prijavila delegatov 4 kranjska, 5 štajerskih, 1 goriško in 1 istrsko društvo; podatkov za tajniško poročilo pa niso še poslali 2 kranjski, 4 štajerska, 2 goriški in 1 istrsko društvo. Prosim, da izvolijo to takoj storiti!

Gg. člani upravnega odbora opozorimo, da naj se pripeljejo 8. mal. srpana t. l. z brzovlakom, ki odhaja iz Nabrežine ob 8.32 zjutraj, iz Ljubljane ob 11.29 in pride v Maribor ob 2.48, gg. delegati in dame delegatkinje naj se pripeljejo s poštnim vlakom, ki odhaja iz Nabrežine ob 10.51, iz Ljubljane ob 2.50 in pride v Maribor ob 7.25.

Na mnogobrojno in veselo svidenje v Mariboru!
Vodstvo „Zaveze“.

Štajersko.

Vabilo. Učiteljsko društvo za mariborsko okolico uljudno vabi vse p. t. udeležence 12. skupščine v Mariboru, kakor vse druge p. t. prijatelje slovenskega učiteljstva na zabavni večer in ples v krasnih prostorih ponosnega Narodnega doma 9. dne vel. srpana meseca. Začetek ob 8. uri zvečer, vstopnina 1 K. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala. Ker je eventuelni prebitek namenjen učit. konviktu za Spodnje Štajersko, se preplačila hvaležno sprejemajo.

Učiteljsko društvo za mariborsko okolico, 29. dne mal. srpana meseca 1900.

Tajnik:
Davorin Lesjak.

Predsednik:
Josip Lasbacher.

Sevniško-breško učit. društvo je zborovalo 8. mal. srpana t. l. na Vidmu. Po prečitaniu zapisnika tretjega letošnjega zborovanja je poročal predsednik g. Knapič o raznih društvenih zadevah. Slomšekove slavnosti se društvo ne more vdeležiti korporativno, ker ima naš okraj prejšnji dan okr. učiteljsko konferencijo, pač pa je društvo izreklo iskreno željo, naj bi si nekateri tovariši izprosili odpusta za en dan, da gredo na Ponikvo. Brez dopusta pa je to radi silno neugodnih železničnih zvez nemogoče. Tovariš g. Klinč je zelo obširno — v eno uro trajajočem govoru — podaval o konferenčnem vprašanju „Katero napake delajo starši največkrat pri vzgoji

svojih otrok?“ Hvaležni smo mu za izboren referat. Nekateri tovariši so dodali več slučajev napačne domače vzgoje, ki jih ovirajo pri pouku v šoli. Tovariš g. Tratar je govoril nato o obravnavi pesniških sestavkov na višji stopinji. Pesem „Korist ognja“ — že ta naslov nima pravega pomena; boljši bi bil „Moč ali sila ognja“ — ta pesem ima toli skrpucanih izrazov in stavkov, da je res prava umetnost, otrokom jo docela pojasniti. Dva naša pesnika in še drugi so jo prestavljali, oz. popravljali, tako da res nima nikake literarne vrednosti. Bolje bi bilo, da bi obravnavali pri konferenciji kako drugo izvirno pesem, saj jih je v „berilih“ toliko in tako krasnih. Glede II. nem. vadnice smo se vsi zjediniili v tem, da naj bi se vezala ta knjiga v dva dela, ker tako je predraga za naše razmere.

Po zborovanju smo imeli skupni obed, po katerem smo se prav kolegijalno, pristrčno zabavali do večera. Žal, da smo se zbrali poleg vrle kolegkinje gđe. Novakove samo tovariši in tovarišice iz breškega okraja. Izven omenjene gospice ni bilo nikogar iz sevniškega okraja. To je žalostno, tovariši! To je znak nekolegijalnosti! Vse delo navaliti na rame nekaterih; a sami si mislite: če bodo kaj priborili, saj postanemo deležni istega tudi mi! Taki so menda res oni, ki imajo kraj zborovanja tako blizu in vendar ne pridejo. Da se ta silna napaka odpravi, da se povrnejo v društvo boljše razmere: v to pomozí Bog!

Književnost in umetnost.

Zvonček. Številka 8. slovenski mladini tako priljubljenega „Zvončka“ je posvečena cesarjevi sedemdesetletnici in ima to-le izbrano vsebino: Cesarju ob sedemdesetletnici. Zložil Simon Palček. — Ob cesarjevi sedemdesetletnici. Zložil Zmagoslav. — Cesarjeva sedemdesetletnica (s tremi krasnimi podobami.) Spisal Jakob Dimnik. — Zaostala čestitka. Spisal Ivo Trošt. — Poroka nadvojvode Franca Ferdinanda (z dvema krasnima podobama.) Spisal J. D. — V šolo. Zložila Kristina. — Pouk in zabava. — Avstrijska zgodovina. — Zemljepis Hrvatske. — Besedna naloga. Priobčil Dražun. — Rešitev rebusa, uganke in demanta v 7. številki. Razširjajte „Zvonček“, ki se sam najbolj priporoča!

Telovadba v petrazrednih in manj kot petrazrednih ljudskih šolah. Po učnih načrtih priredil Franc Brunet, c. kr. učitelj telovadbe na višji realci. Podrobni učni načrt za petrazrednice priredil Jakob Furlan, mestni učitelj v Ljubljani. — V Ljubljani 1900. Založil pisatelj. Strani 252, cena 2-60 K, vezana 3 K, po pošti 20 h več. — To je polni naslov knjige, katere smo bili slovenski učitelji krvavo potrebni. Telovadba je bila doslej po naših šolah izvečine ubožica, ki ni uživala onega negovanja, katerega zasluži. Vzrokov za to prezirljivost je bilo dovolj. Prvi je pač pomanjkanje telovadnic, a ne manjši vzrok je bil tudi ta, da nismo imeli doslej knjige, po kateri bi se mogel učitelj ravnati pri pouku telovadbe; doslej nam je bilo enotno poveljevanje nekaj docela tuje. Brunetova temeljito sestavljena knjiga, ki jo pojasnuje precej podob, bo odslej učiteljica in vodnica učitelju pri telovadnem pouku, a nič manjše važnosti ni Furlanov pridejani podrobni učni načrt, ki se takisto odlikuje po natančnosti, temeljitosti in strokovnjaški razpredelbi. Tesni prostor nam ne dopušča, da bi ocenjevali knjigo temeljiteje, zadošča naj, da zaslužno poudarjamo nje popolnost in vrednost. Slovensko učiteljstvo bo gotovo prav pridno segalo po nji. Gospodoma Brunetu in Furlanu pa bodi izrečeno vse priznanje.

Ta lepa knjiga se dobiva v Kleinovi tiskarni in pri vseh knjigotržcih.

Avstrijska zgodovina za ljudske šole, priredil J. Dimnik, ki bo obsegala približno deset tiskanih pol, bo dotiskana še ta mesec. Naročila sprejema založnik g. Josip Petrič, trgovec s šolskimi potrebščinami v Ljubljani.

Zakaj pa nas niso poprej vabili k duhovnim vajam? Zato ne, ker se za nas nihče brigal ni, ker so nas smatrali za neškodljive in ker jim nismo delali nobenih ovir. V novejši dobi so šele izprevideli, da je učiteljstvo močna trdnjava, katero so po neprevidnosti sunili od sebe. Sedaj bi jo zopet na lep način radi zvalili k sebi, pa je prepozno! Učiteljstvo pozna svoje prijatelje in jih zna tudi ceniti. Ono je dobilo svoje prepričanje, kateremu bode ostalo zvesto. Človek ne more živeti samo od božje besede, ampak more imeti kruha, dokler živi. Božje besede in druge dušne hrane imamo doma v obilnosti, kruha pa zelo malo. Živeti hočemo po svojem verskem in političnem prepričanju, čeprav nas zaničujejo. Zlorabiti pa se ne pustimo v politične namene od nikogar.

Društveni vestnik.

Kranjsko.

Iz zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev. Delegate za XII. glavno skupščino Zaveze v Mariboru so prijavila dalje ta-le društva.

XXII. Litijsko učiteljsko društvo: 59. g. Janko Škrbinec, nadučitelj — Višnja gora. 60. Jos. Zajec, nadučitelj — Veliki Gaber.

XXIII. Gornjegrajsko učiteljsko društvo: 61. g. Franc Praprotnik, nadučitelj — Mozirje. 62. g. Jos. Terčak, nadučitelj — Sv. Frančišek.

XXIV. Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo: 63. g. Tomaž Kurbus, nadučitelj — Slivnica. 64. g. Šim. Sekirnik, šol. vodja — Rogatec. 65. g. Hinko Šumer, učitelj — Šmarje.

Do 25. malega srpana še niso prijavila delegatov 4 kranjska, 5 štajerskih, 1 goriško in 1 istrsko društvo; podatkov za tajniško poročilo pa niso še poslali 2 kranjski, 4 štajerska, 2 goriški in 1 istrsko društvo. Prosim, da izvolijo to takoj storiti!

Gg. člani upravnega odbora opozorimo, da naj se pripeljejo 8. mal. srpana t. l. z brzovlakom, ki odhaja iz Nabrežine ob 8.32 zjutraj, iz Ljubljane ob 11.29 in pride v Maribor ob 2.48, gg. delegati in dame delegatkinje naj se pripeljejo s poštnim vlakom, ki odhaja iz Nabrežine ob 10.51, iz Ljubljane ob 2.50 in pride v Maribor ob 7.25.

Na mnogobrojno in veselo svidenje v Mariboru!
Vodstvo „Zaveze“.

Štajersko.

Vabilo. Učiteljsko društvo za mariborsko okolico uljudno vabi vse p. t. udeležence 12. skupščine v Mariboru, kakor vse druge p. t. prijatelje slovenskega učiteljstva na zabavni večer in ples v krasnih prostorih ponosnega Narodnega doma 9. dne vel. srpana meseca. Začetek ob 8. uri zvečer, vstopnina 1 K. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala. Ker je eventuelni prebitek namenjen učit. konviktu za Spodnje Štajersko, se preplačila hvaležno sprejemajo.

Učiteljsko društvo za mariborsko okolico, 29. dne mal. srpana meseca 1900.

Tajnik:
Davorin Lesjak.

Predsednik:
Josip Lasbacher.

Sevniško-breško učit. društvo je zborovalo 8. mal. srpana t. l. na Vidmu. Po prečitaniu zapisnika tretjega letošnjega zborovanja je poročal predsednik g. Knapič o raznih društvenih zadevah. Slomšekove slavnosti se društvo ne more vdeležiti korporativno, ker ima naš okraj prejšnji dan okr. učiteljsko konferencijo, pač pa je društvo izreklo iskreno željo, naj bi si nekateri tovariši izprosili odpusta za en dan, da gredo na Ponikvo. Brez dopusta pa je to radi silno neugodnih železničnih zvez nemogoče. Tovariš g. Klinč je zelo obširno — v eno uro trajajočem govoru — podaval o konferenčnem vprašanju „Katero napake delajo starši največkrat pri vzgoji

svojih otrok?“ Hvaležni smo mu za izboren referat. Nekateri tovariši so dodali več slučajev napačne domače vzgoje, ki jih ovirajo pri pouku v šoli. Tovariš g. Tratar je govoril nato o obravnavi pesniških sestavkov na višji stopinji. Pesem „Korist ognja“ — že ta naslov nima pravega pomena; boljši bi bil „Moč ali sila ognja“ — ta pesem ima toli skrpucanih izrazov in stavkov, da je res prava umetnost, otrokom jo docela pojasniti. Dva naša pesnika in še drugi so jo predstavljali, oz. popravljali, tako da res nima nikake literarne vrednosti. Bolje bi bilo, da bi obravnavali pri konferenciji kako drugo izvirno pesem, saj jih je v „berilih“ toliko in tako krasnih. Glede II. nem. vadnice smo se vsi zjediniili v tem, da naj bi se vezala ta knjiga v dva dela, ker tako je predraga za naše razmere.

Po zborovanju smo imeli skupni obed, po katerem smo se prav kolegijalno, pristrčno zabavali do večera. Žal, da smo se zbrali poleg vrle kolegkinje gđe. Novakove samo tovariši in tovarišice iz breškega okraja. Izven omenjene gospice ni bilo nikogar iz sevniškega okraja. To je žalostno, tovariši! To je znak nekolegijalnosti! Vse delo navaliti na rame nekaterih; a sami si mislite: če bodo kaj priborili, saj postanemo deležni istega tudi mi! Taki so menda res oni, ki imajo kraj zborovanja tako blizu in vendar ne pridejo. Da se ta silna napaka odpravi, da se povrnejo v društvo boljše razmere: v to pomoz! Bog!

Književnost in umetnost.

Zvonček. Številka 8. slovenski mladini tako priljubljenega „Zvončka“ je posvečena cesarjevi sedemdesetletnici in ima to-le izbrano vsebino: Cesarju ob sedemdesetletnici. Zložil Simon Palček. — Ob cesarjevi sedemdesetletnici. Zložil Zmagoslav. — Cesarjeva sedemdesetletnica (s tremi krasnimi podobami.) Spisal Jakob Dimnik. — Zaostala čestitka. Spisal Ivo Trošt. — Poroka nadvojvode Franca Ferdinanda (z dvema krasnima podobama.) Spisal J. D. — V šolo. Zložila Kristina. — Pouk in zabava. — Avstrijska zgodovina. — Zemljepis Hrvatske. — Besedna naloga. Priobčil Dražun. — Rešitev rebusa, uganke in demanta v 7. številki. Razširjajte „Zvonček“, ki se sam najbolj priporoča!

Telovadba v petrazrednih in manj kot petrazrednih ljudskih šolah. Po učnih načrtih priredil Franc Brunet, c. kr. učitelj telovadbe na višji realci. Podrobni učni načrt za petrazrednice priredil Jakob Furlan, mestni učitelj v Ljubljani. — V Ljubljani 1900. Založil pisatelj. Strani 252, cena 2-60 K, vezana 3 K, po pošti 20 h več. — To je polni naslov knjige, katere smo bili slovenski učitelji krvavo potrebni. Telovadba je bila doslej po naših šolah izvečine ubožica, ki ni uživala onega negovanja, katerega zasluži. Vzrokov za to prezirljivost je bilo dovolj. Prvi je pač pomanjkanje telovadnic, a ne manjši vzrok je bil tudi ta, da nismo imeli doslej knjige, po kateri bi se mogel učitelj ravnati pri pouku telovadbe; doslej nam je bilo enotno poveljevanje nekaj docela tuje. Brunetova temeljito sestavljena knjiga, ki jo pojasnuje precej podob, bo odslej učiteljica in vodnica učitelju pri telovadnem pouku, a nič manjše važnosti ni Furlanov pridejani podrobni učni načrt, ki se takisto odlikuje po natančnosti, temeljitosti in strokovnjaški razpredelbi. Tesni prostor nam ne dopušča, da bi ocenjevali knjigo temeljiteje, zadošča naj, da zaslužno poudarjamo nje popolnost in vrednost. Slovensko učiteljstvo bo gotovo prav pridno segalo po nji. Gospodoma Brunetu in Furlanu pa bodi izrečeno vse priznanje.

Ta lepa knjiga se dobiva v Kleinovi tiskarni in pri vseh knjigotržcih.

Avstrijska zgodovina za ljudske šole, priredil J. Dimnik, ki bo obsegala približno deset tiskanih pol, bo dotiskana še ta mesec. Naročila sprejema založnik g. Josip Petrič, trgovec s šolskimi potrebščinami v Ljubljani.

Zakaj pa nas niso poprej vabili k duhovnim vajam? Zato ne, ker se za nas nihče brigal ni, ker so nas smatrali za neškodljive in ker jim nismo delali nobenih ovir. V novejši dobi so šele izprevideli, da je učiteljstvo močna trdnjava, katero so po neprevidnosti sunili od sebe. Sedaj bi jo zopet na lep način radi zvalili k sebi, pa je prepozno! Učiteljstvo pozna svoje prijatelje in jih zna tudi ceniti. Ono je dobilo svoje prepričanje, kateremu bode ostalo zvesto. Človek ne more živeti samo od božje besede, ampak more imeti kruha, dokler živi. Božje besede in druge dušne hrane imamo doma v obilnosti, kruha pa zelo malo. Živeti hočemo po svojem verskem in političnem prepričanju, čeprav nas zaničujejo. Zlorabiti pa se ne pustimo v politične namene od nikogar.

Društveni vestnik.

Kranjsko.

Iz zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev. Delegate za XII. glavno skupščino Zaveze v Mariboru so prijavila dalje ta-le društva.

XXII. Litijsko učiteljsko društvo: 59. g. Janko Škrbinec, nadučitelj — Višnja gora. 60. Jos. Zajec, nadučitelj — Veliki Gaber.

XXIII. Gornjegrajsko učiteljsko društvo: 61. g. Franc Praprotnik, nadučitelj — Mozirje. 62. g. Jos. Terčak, nadučitelj — Sv. Frančišek.

XXIV. Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo: 63. g. Tomaž Kurbus, nadučitelj — Slivnica. 64. g. Šim. Sekirnik, šol. vodja — Rogatec. 65. g. Hinko Šumer, učitelj — Šmarje.

Do 25. malega srpana še niso prijavila delegatov 4 kranjska, 5 štajerskih, 1 goriško in 1 istrsko društvo; podatkov za tajniško poročilo pa niso še poslali 2 kranjski, 4 štajerska, 2 goriški in 1 istrsko društvo. Prosim, da izvolijo to takoj storiti!

Gg. člani upravnega odbora opozorimo, da naj se pripeljejo 8. mal. srpana t. l. z brzovlakom, ki odhaja iz Nabrežine ob 8.32 zjutraj, iz Ljubljane ob 11.29 in pride v Maribor ob 2.48, gg. delegati in dame delegatkinje naj se pripeljejo s poštnim vlakom, ki odhaja iz Nabrežine ob 10.51, iz Ljubljane ob 2.50 in pride v Maribor ob 7.25.

Na mnogobrojno in veselo svidenje v Mariboru!
Vodstvo „Zaveze“.

Štajersko.

Vabilo. Učiteljsko društvo za mariborsko okolico uljudno vabi vse p. t. udeležence 12. skupščine v Mariboru, kakor vse druge p. t. prijatelje slovenskega učiteljstva na zabavni večer in ples v krasnih prostorih ponosnega Narodnega doma 9. dne vel. srpana meseca. Začetek ob 8. uri zvečer, vstopnina 1 K. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala. Ker je eventuelni prebitek namenjen učit. konviktu za Spodnje Štajersko, se preplačila hvaležno sprejemajo.

Učiteljsko društvo za mariborsko okolico, 29. dne mal. srpana meseca 1900.

Tajnik:
Davorin Lesjak.

Predsednik:
Josip Lasbacher.

Sevniško-breško učit. društvo je zborovalo 8. mal. srpana t. l. na Vidmu. Po prečitaniu zapisnika tretjega letošnjega zborovanja je poročal predsednik g. Knapič o raznih društvenih zadevah. Slomšekove slavnosti se društvo ne more vdeležiti korporativno, ker ima naš okraj prejšnji dan okr. učiteljsko konferencijo, pač pa je društvo izreklo iskreno željo, naj bi si nekateri tovariši izprosili odpusta za en dan, da gredo na Ponikvo. Brez dopusta pa je to radi silno neugodnih železničnih zvez nemogoče. Tovariš g. Klinč je zelo obširno — v eno uro trajajočem govoru — podaval o konferenčnem vprašanju „Katero napake delajo starši največkrat pri vzgoji

svojih otrok?“ Hvaležni smo mu za izboren referat. Nekateri tovariši so dodali več slučajev napačne domače vzgoje, ki jih ovirajo pri pouku v šoli. Tovariš g. Tratar je govoril nato o obravnavi pesniških sestavkov na višji stopinji. Pesem „Korist ognja“ — že ta naslov nima pravega pomena; boljši bi bil „Moč ali sila ognja“ — ta pesem ima toli skrpucanih izrazov in stavkov, da je res prava umetnost, otrokom jo docela pojasniti. Dva naša pesnika in še drugi so jo predstavljali, oz. popravljali, tako da res nima nikake literarne vrednosti. Bolje bi bilo, da bi obravnavali pri konferenciji kako drugo izvirno pesem, saj jih je v „berilih“ toliko in tako krasnih. Glede II. nem. vadnice smo se vsi zjediniili v tem, da naj bi se vezala ta knjiga v dva dela, ker tako je predraga za naše razmere.

Po zborovanju smo imeli skupni obed, po katerem smo se prav kolegijalno, pristrčno zabavali do večera. Žal, da smo se zbrali poleg vrle kolegkinje gđe. Novakove samo tovariši in tovarišice iz breškega okraja. Izven omenjene gospice ni bilo nikogar iz sevniškega okraja. To je žalostno, tovariši! To je znak nekolegijalnosti! Vse delo navaliti na rame nekaterih; a sami si mislite: če bodo kaj priborili, saj postanemo deležni istega tudi mi! Taki so menda res oni, ki imajo kraj zborovanja tako blizu in vendar ne pridejo. Da se ta silna napaka odpravi, da se povrnejo v društvo boljše razmere: v to pomozí Bog!

Književnost in umetnost.

Zvonček. Številka 8. slovenski mladini tako priljubljenega „Zvončka“ je posvečena cesarjevi sedemdesetletnici in ima to-le izbrano vsebino: Cesarju ob sedemdesetletnici. Zložil Simon Palček. — Ob cesarjevi sedemdesetletnici. Zložil Zmagoslav. — Cesarjeva sedemdesetletnica (s tremi krasnimi podobami.) Spisal Jakob Dimnik. — Zaostala čestitka. Spisal Ivo Trošt. — Poroka nadvojvode Franca Ferdinanda (z dvema krasnima podobama.) Spisal J. D. — V šolo. Zložila Kristina. — Pouk in zabava. — Avstrijska zgodovina. — Zemljepis Hrvatske. — Besedna naloga. Priobčil Dražun. — Rešitev rebusa, uganke in demanta v 7. številki. Razširjajte „Zvonček“, ki se sam najbolj priporoča!

Telovadba v petrazrednih in manj kot petrazrednih ljudskih šolah. Po učnih načrtih priredil Franc Brunet, c. kr. učitelj telovadbe na višji realci. Podrobni učni načrt za petrazrednice priredil Jakob Furlan, mestni učitelj v Ljubljani. — V Ljubljani 1900. Založil pisatelj. Strani 252, cena 2-60 K, vezana 3 K, po pošti 20 h več. — To je polni naslov knjige, katere smo bili slovenski učitelji krvavo potrebni. Telovadba je bila doslej po naših šolah izvečine ubožica, ki ni uživala onega negovanja, katerega zasluži. Vzrokov za to prezirljivost je bilo dovolj. Prvi je pač pomanjkanje telovadnic, a ne manjši vzrok je bil tudi ta, da nismo imeli doslej knjige, po kateri bi se mogel učitelj ravnati pri pouku telovadbe; doslej nam je bilo enotno poveljevanje nekaj docela tuje. Brunetova temeljito sestavljena knjiga, ki jo pojasnuje precej podob, bo odslej učiteljica in vodnica učitelju pri telovadnem pouku, a nič manjše važnosti ni Furlanov pridejani podrobni učni načrt, ki se takisto odlikuje po natančnosti, temeljitosti in strokovnjaški razpredelbi. Tesni prostor nam ne dopušča, da bi ocenjevali knjigo temeljiteje, zadošča naj, da zaslužno poudarjamo nje popolnost in vrednost. Slovensko učiteljstvo bo gotovo prav pridno segalo po nji. Gospodoma Brunetu in Furlanu pa bodi izrečeno vse priznanje.

Ta lepa knjiga se dobiva v Kleinovi tiskarni in pri vseh knjigotržcih.

Avstrijska zgodovina za ljudske šole, priredil J. Dimnik, ki bo obsegala približno deset tiskanih pol, bo dotiskana še ta mesec. Naročila sprejema založnik g. Josip Petrič, trgovec s šolskimi potrebščinami v Ljubljani.

„Glasbena Zora“, II. letnik, zvezek VII. ima to-le vsebino: Gimnastika prstov in ročnih zgibov. Spisal Fr. Gerbič. — Slovenska glasba. — Vesti iz umetniškega sveta. — V muzikalni prilogi: Rasti, rožica! Besede E. Ganglove. Uglasbil Fr. Jordan za moški zbor. — Moj vrtec. Besede Andr. Praprotnikove. Uglasbil Fr. Ferjančič za moški zbor. Arija Ivana. Iz opere „Teharski plemiči“. Besedilo napisal A. Funtek. Uglasbil dr. B. Ipavec.

„Slovenka“. Vsebina VII. zvezka je ta-le: Oton Zupančič: „Nedeljska romanca“. Ivo Šorli: „Iz teme v temo“. Oton Zupančič: „Pesem“. Mrakova: „Idealno materinstvo“. I. S. Machar — Ant. Dermota: „Pismo“. Dragotin Lončar: „Lavra Marholmova o ženi“. Oton Zupančič: „V gozdu“. Zofka Kveder: „Studentke“. Ivanka: „Zavod sv. Nikolaja v Trstu“. Listek: Književnost in umetnost: razno. Slika: H. Tichy: Pietà. S to številko pričena drugi poluletnik „Slovenke“, ki bo poslej prinašala tudi slike. Sicer pa ostane smer „Slovenke“ ista, kakor je bila doslej.

Bartlove skladbe izidejo v kratkem in sicer za sedaj prvi zvezek, ki bode stal 2 K. Pozneje pa skoro gotovo izideta še dva zvezka, katera je obljubil urediti gospod L. Pahor v Ljubljani. Dolžnost slovenskega učiteljstva je, da podjetje podpira, da pokojnikova vdova zraven vsega ne bode trpela še gmotne škode. Naročila na prvi zvezek se lahko določijo g. J. Kostanjevcu v Litiji, ki je prevzel to zadevo za sedaj!

Vestnik.

Učiteljski konvikt v Ljubljani: Čisti dohodek abiturijentske veselice ljubljanskih učiteljskihnikov 230 K; sl. tvrdka Fr. Ksav. Souan v Ljubljani 45.70 K; sl. tvrdka Gričar & Mejač v Ljubljani 26 K; g. Brinšek, trgovec v Trnovem pri Ilirski Bistrici; 14.60 K; rodbina Vrančičeva v Ljubljani, namesto venca na grob g. nadučitelju Ivanu Bartlu 6 K; Višnjegorsko učiteljstvo namesto venca na grob r. Ivanu Bartlu 6 K; g. Ivan Pokorn, naduč. v Horjulu 3 K, namesto venca na grob r. Ivanu Kogejcu; gospica Kristina Demšar, učiteljica v Šmartnem pri Litiji poslala 86 K 80 h, katere so darovali hvaležni Šmarčani mesto venca na krsto prerano umrlega gosp. nadučitelja Ivana Bartla in sicer: gg. F. Knaflič, Ign. Zore, V. pl. Wurzbach po 10 K, V. Polan 8 K, J. Wakonigg 6 K, V. Arko in dekan Lavrenčič po 5 K, K. Demšar in A. Moss po 4 K, J. Robavs 3 K, V. Watzabe, J. Štrukelj, kaplan, J. Trpin, katehet, Slavina, Šelekar, J. Razboršek, Antonija Mandelj po 2 K, Brezovar, duhoven, Franca Mihelčič, M. Erman, Terezija Papež, A. Tomazin, Mici Kepa, Katarina Verbajš, Terez. Verbajš, Jos. Izgoršek po 1 K, Ant. Kahme in Ant. Verbajš po 40 vin.; g. Juvanc Franc, učitelj na Vrhu, na knj. kr. podr. št. 94 12 K. — Živeli! Učiteljstvo ljubljanske okolice 26.08 K.

† **Rok Mrčun.** Dne 23. malega srpana je umrl po mučni dvemesečni bolezni č. g. Rok Mrčun, katehet na ljubljanskih mestnih šolah, star šele 45 let. Prerano umrli pokojnik je bil duhovnik po volji božji, kakršnih je malo dandanes; živel je le za cerkev in za šolo, za vse drugo se ni briga, zato je pa bil splošno priljubljen. Šolska mladina je točila za njim britke solze; žaluje pa po njem tudi vse mestno učiteljstvo, kojemu je bil blagi pokojnik najboljši tovariš in prijatelj; on ni sodil učiteljev po političkem prepričanju, ampak po srcu in po delu! On je spoštoval in čislal nas, in mi pa njega. In tako bi bilo prav lahko še marsikje! Žal, da ni, ker je med današnjo duhovščino le premalo takih uzornih Kristusovih naslednikov, kakoršen je bil r. Mrčun. Res škoda ga je, tako gre od ust do ust med ljubljanskim učiteljstvom. Tudi mi pravimo: Res škoda je Mrčuna, in težko mu bo dobiti vrednega naslednika. „Ljubljansko učiteljsko društvo“ je položilo na njegov grob krasen venec s trakovi. Mir in pokoj njega blagi in plemeniti duši!

Učiteljstvo ljubljanske okolice je izvolilo pri uradni konferenciji dne 25. m. m. svojim zastopnikom v c. kr. okrajnem šolskem svetu za bodočo šestletno dobo gg. nadučitelja Frana Paplerja iz Borovnice in Janka Žirovnika iz St. Vida nad Ljubljano. Obadva sta vrta napredna učitelja. G. Žirovniku je dalo učiteljstvo s to izvolitvijo nekoliko zadoščenja za neopravičene in skrajno grde in krivične napade na neomadeževano čast Žirovnikovo od strani razupitih šentvidskih klerikalnih hujšakačev.

Vojska in šola. Avstro-ogrska država izda v letu 1901 a) za vojsko: redno 301,980.832 K, izredno 40,137.688 K; b) za ljudske šole pa — nič.

Zahvala. Podpisana žalujoča rodbina si usoja tem potom izreči najiskrenejšo zahvala vsem onim, ki so na tako blag način izkazali svoje sočutje med boleznijo in spremeni blagovolili predragega rajnega soproga, oziroma očeta, gospoda Ivana Bartla k zadnjemu počitku.

Posebno si štejemo v dolžnost, najtopleje se zahvaliti prečastiti duhovščini, zlasti posebno hvaležnost g. dekanu Ivanu Lavrenčiču za njegovo plemenito blagonaklonjenost, duševno in telesno podporo med boleznijo in tolažbo v najbitnejših urah; slavnemu litijskemu pevskega društva, šmartinskemu gasilnemu in pevskega društva, gg. kolegom in kolegijam litijskega okraja, darovalcem krasnih vencev in sploh vsem, ki so se vdeležili pogreba, ali pismeno izrazili svoje sočutje.

Žalujoča rodbina.

Ponudba. Nadučitelj, dvorazredničar v lepem kraju na Gorenjskem blizu mesta in železnice, menjal bi rad za službo. Ime dotičnika se izve pri našem uredništvu.

Osobna vest. G. Vinko Krek, učitelj v Podragi pri Vipavi, je imenovan učiteljem-voditeljem šole družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu.

V Pariz sta odpotovala dne 27. m. m. gg. učitelja Josip Brinar iz Rajhenburga in Ljudevit Stiasny iz Radovljice. Prve dni t. m. pa odpotujejo gg. učitelji Ivan Belè, Jakob Dimnik in Fran Galè, vsi trije iz Ljubljane in g. Alojzij Luznik iz Vrhnike. Eden izmed teh odpotuje dne 10. t. m. po zborovanju „Zaveze“ ter išče sopotovalca. Ime dotičnika je na razpolago pri našem uredništvu.

Čujte, čujte! G. župnik Kolar iz D. M. v Polji se hvali, da bodo gosp. J. Žirovnika prav gotovo pregnali iz St. Vida!

† **Jurij Avguštinčič.** Učiteljska bolezen, tuberkuloza si je izbrala v naših vrstah zopet eno žrtev. Dne 20. mal. srpana je namreč preminul učitelj Jurij Avguštinčič v 40. letu svoje starosti. Rajni je služboval na Planini, na Dobjem in pri Sv. Antonu na Štajerskem.

Bila mu zemljica lahka!

Gosp. Ivan Krajnik, nadučitelj na štirirazrednici v Kobaridu na Primorskem, je bil lansko leto nenadoma odpuščen iz službe, ker je bil porednega otroka „preveč v roke vzel“. Vsi smo takrat omilovali g. Krajnika, kajti zadela ga je skoro obenem tudi druga nesreča, da mu je umrla mlada žena in osivela mati. Človek bi bil mislil, da bode mož obupal. Toda vstrajal je. S pomočjo dr. Tume, vrlega dež. poslanca v Gorici, se mu je posrečilo, da je naučeno ministrstvo te dni privolilo, da se Krajnik zopet sprejme v službo. Krajnik je učitelj z dušo in telesom, ki ima izpit za meščanske šole z odliko. Čestitamo vrlemu tovarišu prav iskreno!

Slomšekova slavnost na Ponikvi. Vljudno se nanašanja, da bo učiteljski zbor pel pri tej slavnosti sledeče pesmi: 1. Pri odkritju spominske plošče na šolskem poslopju „Molitev“ D. Fajgelj: „Za slovenski rod“. Moški zbor. (Mohorska pesmarica str. 59). 2. Pri koncertu: a) M. Foester: „Kitica slovenskih narodnih pesmij“. (Moh. pesm. str. 33.). b) H. Volarič: „Slovenski svet, ti si krasan“. Moški zbor. Če bi se oglasilo tudi primerno število gđ. tovarišic-pevkinj, pojemo „Kitico“ v mešanem zboru. Skupna pevska vaja se vrši na dan slavnosti ob 9. uri dopoldne v šolskem poslopju na Ponikvi. Končno prosimo še edenkrat posebno tov. pevce in pevke, da se udeležijo slavnosti, kolikor mogoče v največjem številu,